

PROGRAM PRIMÁRNÍ PREVENCE

na školní rok 2022 - 2023

GYMNÁZIUM, PRAHA 8, ÚSTAVNÍ 400

Obsah:

1. Charakteristika programu primární prevence
2. Analýza současného klimatu ve škole
3. Cíle Preventivního programu
4. Program prevence realizovaný v rámci výuky předmětů dle ŠVP
5. Programy specifické prevence, které pravidelně realizujeme s jinými subjekty
6. Úloha třídního učitele
7. Spolupráce pedagogických pracovníků
  8. Spolupráce s rodiči
  9. Tým primární prevence
  10. Poradenské služby ve škole
  11. Standardní činnost výchovného poradce
  12. Standardní činnost školního metodika prevence
  13. Činnost školního psychologa
  14. Nеспецифická primární prevence
    - A) Volnočasové aktivity studentů
    - B) Tradičně pořádané akce
  15. Postup při řešení negativních jevů ve škole
  16. Plán akcí na školní rok 2022/23
  17. Závěr
  18. Seznam použité literatury

Základní údaje o škole:

škola: **Gymnázium, Praha 8, Ústavní 400**
jméno a příjmení ředitelky: **RNDr. Helena Štěrbová**
telefon: 270007510
e-mail: sterbova@ggg.cz

jméno školního metodika prevence: **Mgr. Ivana Nováková**
telefon: 270007508
e-mail: novakova@ggg.cz

jméno výchovné poradkyně: **Mgr. Martina Svátková**
telefon: 270007504
e-mail: novakova@ggg.cz

Charakteristika školy:

- víceleté gymnázium
- počet tříd 22 (10 tříd na nižším gymnáziu)
- celkem 642 žáků, z toho cca 300 na nižším gymnáziu
- počet pedagogů ve škole 60
- studenti silně motivováni ke studiu na vysoké škole
- rizikovost prostředí malá

1. Charakteristika programu primární prevence

Program primární prevence na aktuální školní rok 2022/23 byl vypracován dle Metodického pokynu MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21 291/2010-28.

Je to dokument zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Je založen na podpoře vlastní aktivity studentů, pestrosti forem preventivní práce se studenty, zapojení celého pedagogického sboru a spolupráci se zákonnými zástupci studentů.

Do programu prevence zahrnujeme aktivity nespécifické primární prevence, specifické primární prevence a efektivní primární prevence.

Nespécifická primární prevence – to jsou veškeré aktivity podporující zdravý životní styl, osvojování si pozitivního a sociálního chování, smysluplné využívání volného času, různé sportovní a volnočasové aktivity.

Specifická primární prevence – to jsou programy a aktivity, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu různých forem rizikového chování studentů.

Efektivní primární prevence - to jsou komplexní interaktivní programy, které pomáhají zvládat stresové, rizikové situace, odmítnout nabízenou návykovou látku, zvyšovat zdravé sebevědomí.

V rámci programu primární prevence se rozvíjejí kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské i pracovní.

2. Analýza současného klimatu ve škole

Analýza vychází z různých programů prevence v minulém školním roce, šetření mezi studenty, ze zpráv třídních a ostatních profesorů, z pedagogických porad a z vyhodnocení preventivních aktivit v průběhu školního roku, vycházíme i z informací přímo od rodičů našich studentů.

Z našich zkušeností, stejně z výzkumů odborníků vyplývá, že jednou ze základních priorit jakékoli prevence je příznivé sociální klima. Klima ve škole jako celku, klima v jednotlivých třídách, mezi žáky, mezi žáky a učiteli. Pravidla soužití ve škole jsou dána Školním řádem.

V našem gymnáziu studuje nyní 642 studentů ve věkovém rozmezí 12–20 let. Asi 300 studentů je ve věkové hranici 12–15 let, ostatní jsou 16–20 let. Je zásluhou všech pedagogických pracovníků, vedení školy a třídních profesorů, že mezi studenty panují zdravé sociální vztahy a přátelská atmosféra. Jakékoliv náznaky rizikového chování (hlavně intolerance, šikana, záškoláctví) jsou podchycovány nejen třídními profesory v samém začátku a ve spolupráci s rodiči se nám daří je úspěšně řešit.

Preventivní kompetence našich studentů jsou vytvářeny nejen konkrétními informacemi o jednotlivých společensky nežádoucích jevech, informacemi o zdraví a zdravém životním stylu, ale i osobnostním a sociálním rozvojem a výcvikem sociálních dovedností. Klademe **velký důraz** na vytváření přátelských vztahů a atmosféry v kolektivu, vzájemnou komunikaci, toleranci, spolupráci, posilování vlastního sebevědomí a sebedůvěry, nenásilné zvládání konfliktů, posilování odolnosti proti stresu, proti negativním jevům ve společnosti a odmítání všech forem

sebedestrukce. Na studenty působíme systematicky po celou dobu studia, zaměřujeme se na všechny věkové kategorie. Učíme studenty získávat informace, analyzovat jejich obsah, diskutovat o vzniklých problémech, jejich prožívání a o jejich vlivu na zdraví člověka.

Na studenty působíme nejen v rámci výuky odborných předmětů, ale pořádáme různé preventivní programy, besedy, interaktivní pořady, komponované programy a další aktivity. Za nejdůležitější považujeme formování třídního kolektivu v nejnižších ročnících gymnázia, kam přicházejí studenti z různých kolektivů a přicházejí s již s vytvořenými sociálními návyky z minulých škol. V nově nastupujících prvních ročnících chceme vytvořit pozitivní, přátelské klima, atmosféru vzájemné spolupráce, pomoci a tolerance.

3. Cíle Preventivního programu

- rozvoj kompetencí studentů v rámci ideologie preventivního programu a ŠVP
- zvýšit informovanost o všech formách rizikového chování
- podporovat pozitivní postoje v rámci zdravého životního stylu
- eliminovat výskyt rizikového chování ve škole
- stanovit postup při řešení nežádoucích jevů

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

Oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti, posilování právního vědomí, postoj společnosti ke společensky nežádoucím jevům, k národnostním menšinám, odmítání rizikového chování

Oblast občanské výchovy – vztahy a soužití v rodině, ve škole, ve společnosti

Oblast výchovy ke zdraví a přírodovědná – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, správná výživa a reprodukční zdraví, závislosti

Preventivní témata jsou nejčastěji zařazována do předmětů občanská výchova, základy společenských věd, biologie, chemie, IVT, ale i do estetické a tělesné výchovy.

Snažíme se o to, aby naše působení na studenty bylo nenásilné, plynulé a postupovalo spirálovitě jednotlivými ročníky a předměty po celou dobu studia.

Hlavní témata rizikového chování, průběžně zařazovaná do vzdělávacího i výchovného procesu jsou:

- Vztahy v kolektivu, prevence šikany
- Vandalismus
- Záškoláctví
- Kriminalita mladistvých
- Virtuální drogy - netolismus, kyberšikana
- Reprodukční zdraví, dospívání, rizikové formy sexuálního chování, homofobie
- Závislosti – kouření, alkohol, drogy, gamblerství
- Poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl
- Rasismus, extremismus, xenofobie
- Sekty

Další cíle:

- Podpora vlastních aktivit studentů (často vrcholových sportovních, hudebních)
- Zapojení celého pedagogického sboru do systému prevence
- Úzká spolupráce školy a rodičů ve vzdělávacím a výchovném procesu školy
- Spolupráce s jinými subjekty

4.) Program primární prevence realizovaný v rámci výuky jednotlivých předmětů dle ŠVP

Témata ve výuce zaměřená na prevenci rizikového chování:

a) Osmileté studium – v každém ročníku 2 třídy (cca 60 studentů)

Primy:

- seberealizace, sebepoznání, životní cíle, prevence záškoláctví (OV)
- Bezpečný internet, kyberšikana (IVT)

Sekundy:

- vztahy v kolektivu, prevence šikany, tolerance, sekty, xenofobie (OV)

Tercie:

- bezpečná komunikace na sociálních sítích (IVT)
- Sexuální dospívání a reprodukční zdraví, infekční přenosné choroby (Bi), OV
- Principy zdravé výživy, poruchy příjmu potravy (Bi)
- Víra, náboženství, tolerance, sekty (OV)

Kvarty:

- Právní odpovědnost jedince (OV)
- Návykové látky a závislosti (CH)
- Poruchy příjmu potravy (CH)

Kvinty:

- Zvládání stresu a konfliktů (ZSV)
- Psychologie a duševní zdraví (ZSV)

Sexty:

- Kriminalita mládeže, pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchody se ženami (ZSV)
- Partnerské vztahy, homofobie (ZSV)
- Alkoholismus (CH)

Septimy:

- Morálka, mravnost, smysl života (ZSV)
- Rizikové formy sexuálního chování (Bi)
- Látky ohrožující zdraví (CH)

Oktávy:

- Profesní orientace, profesní mobilita, rekvalifikace (ZSV)

b) Šestileté bilingvní studium – v každém ročníku 1 třída – cca 30 studentů

1.C

- životní cíle, osobnostní rozvoj, sebevýchova, záškoláctví (ZSV)
- principy zdravého stravování, poruchy příjmu potravy (Bi)
- Partnerské vztahy, manželství, rodičovství (Bi)
- xenofobie, rasismus, intolerance, extremismus (ZSV)
- netolismus, bezpečný internet, kyberšikana (IVT)

2.C

- právo a morálka, rizika ohrožující život jedince, kriminalita mládeže, trestní odpovědnost mladistvých (ZSV)
- Závislosti – léky, tabák, alkohol, drogy (CH)
- Poruchy příjmu potravy (CH)

3.C

- duševní hygiena, teorie davu – projevy násilí, projevy intolerance náboženské a rasové, zvládání konfliktů (ZSV)

4.C

- protiprávní chování, přestupky, trestní odpovědnost mladistvých, sexuálně motivovaná kriminalita, kriminalita mladistvých (ZSV)
- partnerství, pracovní uplatnění (ZSV)

5.C

- náboženství, sekty, morálka, mravnost (ZSV)
- reprodukční zdraví, sexualita, infekční choroby spojené s rizikovým sexuálním chováním
- poruchy příjmu potravy, infekční choroby (Bi)

6.C

- profesní orientace, profesní mobilita, rekvalifikace (ZSV)

5.) Programy prevence, které pravidelně realizujeme s jinými subjekty

„Poskytnutí první pomoci spolužákovi „– ABC první pomoc, s.r.o. – interaktivní kurz, primy a 1.C
Cyklus přednášek o dospívání a reprodukčním zdraví – MP Education, s.r.o. – sekundy, tercie

Kriminalita mladistvých – přednášky Agentury JL – kvinty, sexty, 3.C, 4.C

Šikana, kyberšikana – přednášky Agentura JL – kvinty, 3.C

Projekt v rámci ZSV – chráněné dílny – program pro studenty vyššího gymnázia – lékaři PN
Bohnice

Do budoucna budeme hledat nové kontakty a rozvíjet spolupráci.

6) Úloha třídního učitele

Přechod ke studiu na víceleté gymnázium přináší pro mládež celou řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací (změna pedagogického sboru, noví spolužáci, nové prostředí, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva, na samostatnost apod.) Zde je zásadní a nezastupitelná role třídního učitele, který je v nejužším pravidelném kontaktu se třídou, vytváří prostředí důvěry, soudružnosti, bezpečí. Učí studenty vzájemnému porozumění, toleranci, úctě. Vnímá změnu klimatu ve třídě, monitoruje studijní neúspěchy a změnu chování jednotlivců i vztahy ve třídě. Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy a rodičů. Udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech studentů a jejich rodinném zázemí.

Spolupracuje s výchovným kariérovým poradcem. Spolupracuje úzce se školním metodikem prevence, s ostatními profesory a s vedením školy.

Zúčastňuje se seminářů a programů zaměřených k prevenci. V třídnických hodinách provádí monitoring a osvětu skrytého záškoláctví.

7) Spolupráce pedagogických pracovníků

Program prevence se opírá o úzkou spolupráci všech pedagogů s metodikem prevence a výchovným poradcem. Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou vedeni k monitorování třídních vztahů během výuky, školních akcí, všimají si náhlého studijního selhání žáků nebo změny v chování studentů. Tyto informace předávají neprodleně třídním učitelům, v jejichž kompetenci je další řešení problému.

Pedagogičtí pracovníci školy se dále vzdělávají v oblasti prevence, činnost koordinuje ŠMP.

8) Spolupráce s rodiči

Je prokázáno, že vzájemná spolupráce rodičů a školy výraznou měrou přispívá ke školní úspěšnosti žáků i k prevenci sociálně patologických jevů. Prospěchové a výchovné problémy nelze řešit bez spolupráce na obou stranách, nelze dělat preventivní opatření. Díky komunikačním technologiím jsou třídní učitelé v pravidelném kontaktu s rodiči žáků. Řeší ihned problémy žáků v oblasti vzdělávání i v oblasti chování. Na třídních schůzkách jsou rodiče upozorňováni na skrytou formu záškoláctví (nepřítomnost na vyučování se souhlasem rodičů, předkládání nepravdivých omluvenek zletilých studentů) a vyzýváni k pomoci a nepřípustnosti tohoto rozmáhajícího se jevu. Rodičům jsou na třídních schůzkách předávány informace o chování a prospěchu studentů, po případě různé osvětové materiály od školního metodika prevence.

Při výskytu nežádoucích společenských jevů jsou rodiče zváni na projednání situace do školy a v rámci týmu primární prevence se hledá vhodné řešení problému.

V zimních měsících se pravidelně koná Vánoční akademie a maturitní ples školy, na který jsou zváni rodiče a přátelé školy.

9) Tým primární prevence

Ředitelka školy – RNDr. Helena Štěrbová
Školní metodik prevence – Mgr. Ivana Nováková
Výchovný poradce – Mgr. Martina Svátková
Školní psycholožka – Mgr. Eva Lochovská
Třídní učitel

10) Poradenské služby ve škole

Škola zajišťuje poskytování poradenských služeb. Školním psychologem, výchovným poradcem a školním metodikem prevence, kteří úzce spolupracují s třídními učiteli, ostatními pedagogy a rodiči v rámci stanovených konzultačních hodin nebo po domluvě i v jiném termínu. Další odbornou poradenskou činnost poskytuje spádová psycholožka Mgr. Veronika Nejedlová z PPP pro Prahu 7 a 8. V rámci prevence s metodikem prevence Mgr. Sixtou z PPP Praha 7 a 8.

11) Standardní činnost výchovného poradce

1. Kariérové poradenství vzhledem k volbě dalšího vzdělávání studentů
2. Poradenství zákonným zástupcům ve spolupráci s třídními učiteli
3. Spolupráce se studentskou radou školy
4. Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a školním psychologem
5. Zajišťování informací k výběru dalšího studia a volby povolání našich studentů
6. Zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb studentů (vždy po domluvě se zákonnými zástupci)
7. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o studenty se specifickými vzdělávacími potřebami dalším pedagogům školy
8. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v péči poradenských zařízení

12) Standardní činnosti školního metodika prevence

1. Koordinace tvorby a kontrola realizace školního programu prevence
2. Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků v oblasti rizikového chování (problémové projevy chování, preventivní práce s třídními kolektivy...)
3. Spolupráce se studentskou radou školy
4. Koordinace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
5. Spolupráce školy s odbornými pracovišti (poradenské, terapeutické, preventivní, krizové atd.)
6. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v péči specializovaných poradenských zařízeních a v rámci prevence sociálně patologických jevů
7. Předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů a nabídku programů dalším pedagogům školy
8. Získávání nových odborných informací a zkušeností
9. Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků pro oblast prevence poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace, centra krizové intervence a další instituce)
10. Orientační šetření a vyhledávání žáků s projevy rizikového chování, poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům
11. Spolupráce s třídními učiteli při mapování a zachycování náznaků rizikového chování žáků ve třídních kolektivech

12. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit činnost ŠMP

13) Činnost školního psychologa

1. Zjišťování sociálního klimatu ve třídě, screening, ankety, školní sociometrie.
2. Péče o integrované žáky SPU
3. Individuální případová práce se žáky
4. Krizová intervence a zpracování krize pro žáky, zákonné zástupce a pedagogické pracovníky
5. Prevence školního neúspěchu žáků
6. Techniky a hygiena učení
7. Podpora spolupráce třídy a třídního učitele
8. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
9. Konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech
10. Pomoc při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí

14) Nespecifická primární prevence

A) volnočasové aktivity studentů

- Škola umožňuje využití počítačových učeben v odpoledních hodinách dle zájmu studentů
- Studentům je k dispozici knihovna, která má celou řadu titulů k realizaci výchovně vzdělávacího procesu
- V odpoledních hodinách běží nepovinné předměty – sportovní hry, kroužky zajímavé matematiky, kroužky zajímavé fyziky, sborový zpěv, logika
- Škola se zúčastňuje většiny olympiád, konverzačních soutěží, sportovních turnajů a soutěží v rámci výtvarné výchovy
- K uvolnění a vyžití v rámci přestávek jsou studentům k dispozici tři mobilní stolní fotbálky a čtyři stoly na stolní tenis

B) Tradičně pořádané akce

Pravidelně v průběhu školního roku probíhají různé výchovně-vzdělávací akce. Na organizaci některých akcí se podílejí i studenti:

- návštěvy divadelních a filmových představení
- Klub mladého diváka
- odborné exkurze, odborné besedy, besedy s tématy rizikového chování
- Vánoční studentská akademie
- Vánoční koncert na schodech
- reprezentační ples školy
- slavnostní imatrikulace studentů 1. ročníků
- studentské prezentace jiných kultur v rámci multikulturní výchovy
  - italské, hispánské, francouzské dny ve škole
- sportovní dny NG a VG
- hudební vystoupení Sboru GGG na různých kulturních akcích
- víkendové a prázdninové zahraniční výjezdy
- burza učebnic
- zážitkový program EKOTÝMU pro studenty 1. ročníků

15) Postup při řešení negativních jevů ve škole

Nejčastějším celospolečenským problémem, který se řeší ve školách, jsou šikana, záškoláctví, intolerance, návykové látky. Pracovníci školy pod vedením ŠMP postupují při jejich řešení dle příslušných metodických pokynů.

16) Plán akcí na školní rok 2022/23

- 1.A,1.B,1.C – První pomoc spolužákovi – ABC,s.r.o.
Nastartování přátelského klimatu ve třídě, adaptační kurzy
- 2.A,2.B – Rizikové faktory dospívání-lektorka p. Podlahová
- 2.C - Jak se bránit šikaně na internetu? - Agentura JL
Šikana, kyberšikana,sociálně patologické ohrožující mládež- Agentura JL
- 3.A,3.B- Rizikové faktory dospívání-lektorka p.Podlahová
Jak se bránit šikaně na internetu? – Agentura JL
- 4.A, 4.B – Jak se bránit šikaně na internetu? – Agentura JL
Šikana a kyberšikana, sociálně patologické jevy – Agentura JL
- 5.A, 5.B, 3.C, 6.A, 6.B, 4.C – Drogová kriminalita a my – Agentura JL
Jak se nestat obětí sociálních sítí – Agentura JL
- 7.A, 7.B, 5.C – Sex je náš, když ho znáš - Agentura JL
Prevence domácího násilí – org. Klíč k úsměvu
Kurz první pomoci-lektorka p. Eliášová
Gaudeamus – návštěva veletrhu VŠ
- 8.A,8.B,6.C - seminář Scio, přijímací zkoušky na VŠ-testy Scio

Studenti vyššího gymnázia – spolupráce s pracovníky PN Bohnice – chráněné dílny pro zdravotně znevýhodněné

17) Závěr

Program prevence je otevřený dokument, který je pravidelně vyhodnocován, aktualizován, doplňován a uzpůsobován podle metodických materiálů MŠMT, potřeby školy, žáků, pedagogů a rodičů žáků.

.....
RNDr. Helena Štěrbová
ředitelka školy

.....
Mgr. Ivana Nováková
školní metodik prevence

18) Seznam použité literatury

- Metodické doporučení prevence rizikového chování MŠMT č.j. 21 291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních – č.j.: MŠMT – 21 149/2016
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10194/2002-14
- Vyhláška č. 27/2016 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže č.j. 25884/2003-24
- webové stránky MŠMT – oddíl prevence (www.msmt.cz)